

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY 4 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

MUZYKA

Na podstawie programu nauczania muzyki w klasach IV-VII (drugi etap edukacji), aut. Teresa Wójcik.

KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW W SKALI OCEN SZKOLNYCH

Ocenę celujący otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a także:

- szczególnie interesuje się muzyką, posiada rozszerzone wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce oraz umiejętności twórcze z zakresu tworzenia i ekspresji muzycznej,
- ma wzorowo zorganizowany warsztat pracy,
- jest wyróżniająco aktywny na lekcjach,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- bierze udział w szkolnych lub pozaszkolnych konkursach muzycznych,
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,
- prezentuje swoje umiejętności muzyczne w szkolnych i środowiskowych uroczystościach, akademiach, imprezach artystycznych,
- wykonuje dodatkową pracę domową wyznaczoną przez nauczyciela,
- samodzielnie i twórczo rozwija indywidualne uzdolnienia artystyczne i zainteresowania muzyczne na zajęciach pozalekcyjnych lub regularnie uczestniczy w zajęciach koła muzycznego.

Ocenę bardzo dobry otrzymuje uczeń, który opanował na wysokim poziomie zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, ponadto:

- posługuje się w szerokim zakresie zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- realizuje pomysły muzyczne rozwijając własne uzdolnienia i zainteresowania muzyczne, -

ma bardzo dobrze zorganizowany warsztat pracy,

- wykazuje dużą aktywność na lekcji,
- starannie wykonuje ćwiczenia praktyczne,
- bardzo dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- potrafi bronić swój pogląd i postawę twórczą,
- jest zawsze przygotowany do zajęć.

Ocenę dobry otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy w stopniu dobrym , a także:

- potrafi wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych,
- stara się wywiązywać ze swoich obowiązków,
- ma dobrze zorganizowany warsztat pracy,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania praktyczne i teoretyczne,
- zazwyczaj pracuje systematycznie i efektywnie (indywidualnie i w zespole),
- poprawnie formułuje wnioski,
- dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- bierze czynny udział w zajęciach lekcyjnych.

Ocenę dostateczny otrzymuje uczeń, który częściowo opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki oraz:

- najczęściej uzyskuje dostateczne oceny cząstkowe,
- wykonuje typowe ćwiczenia i zadania muzyczne o średnim stopniu trudności, często z pomocą nauczyciela,
- nie zawsze pracuje systematycznie,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo-grupowych,
- przejawia niezdecydowanie i powściągliwość w działaniach muzycznych,
- ma słabo zorganizowany warsztat pracy.

Ocenę dopuszczający otrzymuje uczeń, który na poziomie elementarnym opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, a także:

- z pomocą nauczyciela realizuje ćwiczenia i zadania muzyczne o łatwym stopniu trudności, nie potrafi samodzielnie wykonać działań w poszczególnych formach aktywności,
- nie pracuje systematycznie,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- biernie uczestniczy w zajęciach,
- trudno organizuje swój warsztat pracy
- nie wywiązuje się z obowiązków i powierzonych zadań.

Ocenę niedostateczny otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania oraz:

- nie przejawia zainteresowania przedmiotem oraz żadnej aktywności muzycznej,
- wyraża lekceważący stosunek do przedmiotu,
- nie opanował żadnych umiejętności muzycznych,
- jest nieprzygotowany do lekcji, - nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie uzupełnia ćwiczeń,
- nie wykazuje żadnej chęci poprawy oceny,
- wykazuje całkowitą niechęć do przedmiotu oraz pracy.

Ocena niedostateczna nie jest wynikiem braku możliwości i uzdolnień muzycznych ucznia, ale wynika z jego całkowitej niechęci do realizacji zadań edukacyjnych i lekceważącego stosunku do przedmiotu.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna. Uczeń indywidualnie i zespołowo muzykuje, tworzy i improwizuje proste struktury dźwiękowe i układy ruchowo-taneczne, przedstawia cechy i charakter wykonywanych utworów werbalnie i pozawerbalnie, rozwijając swoje zdolności i umiejętności muzyczne, preferencje oraz umiejętności wartościowania wytworów kultury.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania. Uczeń rozumie podstawowe pojęcia i terminy muzyczne niezbędne w praktyce wykonawczej, percepcji oraz prowadzeniu rozmów o muzyce, poszukiwaniu informacji i twórczym działaniu, dostrzegając przy tym wzajemne relacje między nimi.

III. Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym. Uczeń interpretuje zjawiska związane z kulturą muzyczną, słucha muzyki, rozpoznaje, rozróżnia i omawia jej cechy, przedstawia własny stosunek do słuchanego i wykonywanego repertuaru, jest świadomym odbiorcą sztuki.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń: 1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym: a) piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego, b) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne), c) kanony; 2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należyłą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”; 3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu; 4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.; 5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: a) struktury melodyczne, b) sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności), c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny), d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; 6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń: 1) gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub / i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru np. flet podłużny, flażolet / flecik polski, pianino, keyboard, gitara, dzwonki, metalofon, ksylofon i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych: a) schematy rytmiczne, b) melodie, c) proste utwory, d) akompaniamenty; 2) gra na wybranym instrumencie melodycznym Hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena); 3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne; 4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: a) proste struktury rytmiczne, b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny, c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów; 5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń: 1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne; 2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne: a) polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka, b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu), c) wybranych tańców różnych narodów, d) wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie); 3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń: 1) świadomie słucha wybranych

dział literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości): a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności), b) muzyki jazzowej i rozrywkowej, c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych, d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej; 2) rozpoznaje ze słuchu: a) brzmienie instrumentów muzycznych, b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas, c) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje, d) polskie tańce narodowe, e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy; 3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego; 4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączyć muzykę z innymi obszarami wiedzy): a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych, b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki, c) werbalizuje emocje i odczucia, d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; 2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).
2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: 1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; 2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; 3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine; 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę; 5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją).
3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: 1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew estradowy, śpiew biały, jodłowanie i inne); 3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).
4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokально-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa oraz do wyboru: sakralna, filmowa, teatralna i inne); 2) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne); 3) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia; 4) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.
5. Uczeń określa charakterystyczne cechy: 1) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka; 2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu; 3) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.
6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.
7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).
8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.
9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe.

Uczeń: 1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; 2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; 3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach; 4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; 5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje lub/i, muzyczne portfolio; 6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); 7) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; 9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.